

MiNI Akademia Matematyki

Nieprawdopodobny rachunek prawdopodobieństwa

dr Krzysztof Bryś

Wydział Matematyki i Nauk Informatycznych

Politechnika Warszawska

11 grudnia 2010

Rachunek prawdopodobieństwa

Zajmuje się opisywaniem doświadczeń losowych,
budowaniem modeli matematycznych doświadczeń
losowych

Doświadczenie losowe

Doświadczenie, którego wyniku nie można przewidzieć

Ale

zakładamy, że znany jest zbiór możliwych wyników

Przykłady doświadczeń losowych

- Rzut monetą
- Rzut kostką
- Odczytanie godziny na zegarku
- Losowanie LOTTO
- Pomiar

Zdarzenie losowe

= wynik doświadczenia losowego = opis wyniku doświadczenia losowego

np.

Wypadł orzeł na monecie,

Wypadła parzysta liczba oczek na kostce

Wypadła szóstka na kostce

Zdarzenia elementarne

Wśród zdarzeń losowych wyróżniamy

zdarzenia elementarne = najdokładniejsze opisy wyniku doświadczenia losowego = niepodzielne, rozłączne z pozostałymi zdarzenia losowe

Każde zdarzenie losowe składa się ze zdarzeń elementarnych (jest zbiorem zdarzeń elementarnych)

Ω - zbiór wszystkich zdarzeń elementarnych

Uwaga

Dla potrzeb budowy modelu matematycznego doświadczenia losowego zakłada się, że w wyniku doświadczenia losowego **zachodzi dokładnie jedno zdarzenie elementarne**

Jeżeli nie zaszło żadne zdarzenie elementarne, to zakładamy, że doświadczenie losowe nie miało miejsca.

Przykład

Doświadczenie losowe : rzut monetą

Zdarzenia elementarne: $\Omega = \{O, R\}$

O - wypadł orzeł

R - wypadła reszka

Zdarzenia losowe:

nic nie wypadło (**zdarzenie niemożliwe**)

O = wypadł orzeł

R = wypadła reszka

$\Omega = \{O, R\}$ = wypadł orzeł lub reszka (**zdarzenie pewne**)

Przykład 2

Doświadczenie losowe: rzut kostką sześcienną

Zdarzenia elementarne $\Omega = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$

Przykłady zdarzeń losowych:

- Wypadła parzysta liczba oczek,
- Wypadła liczba oczek większa niż 3
- Wypadła liczba oczek podzielna przez 4

Prawdopodobieństwo

Prawdopodobieństwo wystąpienia określonego zdarzenia losowego

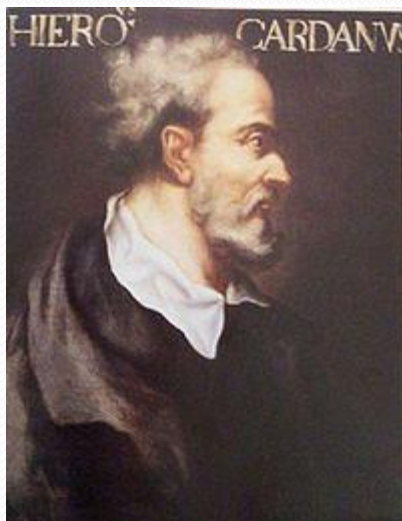
= miara szansy wystąpienia tego zdarzenia jako wyniku danego doświadczenia losowego

= częstość występowania tego zdarzenia jako wyniku doświadczenia

- Prawdopodobieństwo jest liczbą z przedziału od 0 do 1
- Prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia losowego A oznaczamy przez $P(A)$

Krótką historia rachunku prawdopodobieństwa

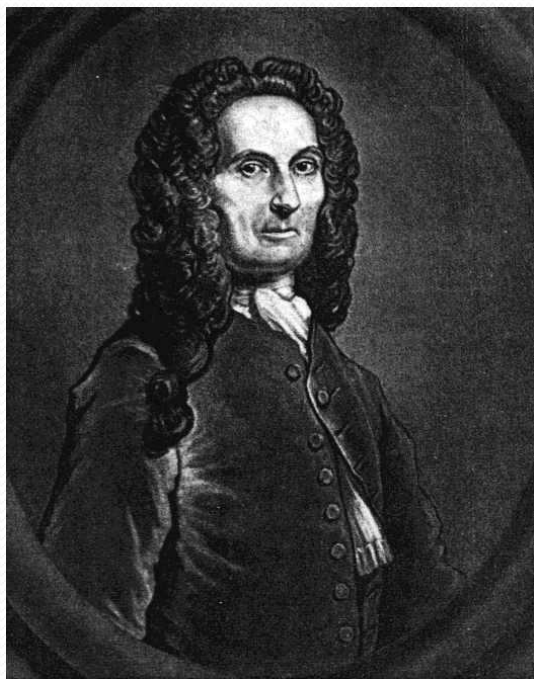
- Powstał dla potrzeb hazardu (analizy gier losowych) w XVII wieku
- Rozwój ściśle związany z hazardem

Gerolamo Cardano
„Księga gier losowych”
napisana w 1526 roku
opublikowana w 1663 roku

Krótką historia rachunku prawdopodobieństwa

Twórcy rachunku prawdopodobieństwa

Abraham de Moivre

Blaise Pascal

Jacob Bernoulli